

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTARNJEM
PLATNOM PROMETU
(“Službene novine Federacije BiH”, broj 4/21)

Članak 1.

U Zakonu o unutarnjem platnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/15 i 79/15) iza članka 4. dodaje se novi članak 4a. koji glasi:

"Članak 4a.

(1) Pružatelji platnih usluga iz članka 3. stavka (1) ovoga Zakona mogu naplatiti naknadu za pružanje platnih usluga sukladno članku 4. ovoga Zakona, osim usluga koje su ovim i drugim zakonima označene kao besplatne.

(2) Naknada iz stavka (1) ovoga članka mora biti ugovorena, primjerena i u skladu sa stvarnim troškovima pružatelja platnih usluga.

(3) Međubankarska naknada kod transakcije debitnom karticom ne može biti viša od 0,5% vrijednosti izvršene transakcije, a međubankarska naknada kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,6% vrijednosti izvršene transakcije, u razdoblju od 12 mjeseci od dana početka primjene ovoga stavka, a nakon tog razdoblja međubankarska naknada kod transakcije debitnom karticom ne može biti viša od 0,2% vrijednosti izvršene transakcije, a međubankarska naknada kod transakcije kreditnom karticom ne može biti viša od 0,3% vrijednosti izvršene transakcije. Pružatelji platnih usluga dužni su Agenciji dostavljati podatke o naknadama.

(4) Odredbe stavka (3) ovoga članka ne primjenjuju se na:

a) platne transakcije na temelju platnih kartica koje se odnose na isplatu gotovog novca na bankomatima ili na šalterima pružatelja platnih usluga

b) platne transakcije na temelju poslovnih kartica.

(5) Poslovna kartica iz stavka (4) točka b) ovoga članka znači svaki platni instrument izdan na temelju kartica poslovnim subjektima čije se korištenje ograničava na poslovne troškove, pri čemu plaćanja izvršena takvim karticama terete direktno račun poslovnih subjekata.

(6) Pružatelj platnih usluga dužan je, u poslovnim jedinicama i na svojoj internetskoj stranici, objaviti cjenik po kojem naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga i dostaviti elektroničkim putem Agenciji u roku od tri radna dana od dana utvrđivanja tarife, te na svojoj internetskoj stranici osigurati poveznicu s internetskom stranicom iz stavka (7) ovoga članka.

(7) Agencija na svojoj internetskoj stranici objavljuje usporedni prikaz naknada koje pružatelji platnih usluga naplaćuju poslovnim subjektima za usluge navedene u članku 4. ovoga Zakona.

(8) Objava usporednog prikaza naknada iz stavka (7) ovoga članka sadržava:

a) jasne i objektivne kriterije na temelju kojih se provodi uspoređivanje naknada,

b) ažurne informacije napisane jasno, lako razumljivim riječima, te oznaku vremena posljednjeg ažuriranja,

c) cjelovit pregled tržišta ili njegovog znatnog dijela s jasnom naznakom, prije prikaza samog uspoređivanja naknada, da objava usporednog prikaza naknada nije cjelovit pregled tržišta,

d) uputu o načinu prijave netočnih informacija u objavi usporednog prikaza naknada.

(9) Agencija bliže propisuje sadržaj, rokove i način dostavljanja podataka iz st. (3) i (6) ovoga članka.".

Članak 2.

U članku 7. stavak (2) riječ "moraju" se zamjenjuje riječu "mogu".

Članak 3.

Iza članka 8. dodaje se novi čl. 8a., 8b. i 8c. koji glase:

"Članak 8a.

(1) Ovlaštena organizacija, sukladno članku 6. stavak (4) ovoga Zakona otvara fizičkoj osobi sljedeće račune:

- a) račune za obavljanje platnog prometa, u domaćoj i stranoj valuti,
- b) račune depozita i uloga na štednju, u domaćoj i stranoj valuti,
- c) druge račune, u domaćoj i stranoj valuti, otvorene na temelju ugovora s bankom.

(2) Ovlaštena organizacija dužna je voditi evidenciju računa iz stavka (1) ovoga članka, koji su otvoreni u toj ovlaštenoj organizaciji, a ta evidencija se objedinjava u Registru računa fizičkih osoba (u dalnjem tekstu: Registar).

(3) Fizička osoba je dužna obavijestiti ovlaštenu organizaciju o svakoj promjeni podataka koji se vode u evidenciji računa ovlaštene organizacije, u roku od osam dana od dana promjene izvršene u odgovarajućim evidencijama.

Članak 8b.

(1) Ne dovodeći u pitanje primjenu odredaba propisa kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti i drugih odredaba ovoga Zakona, ovlaštena organizacija je dužna fizičkoj osobi koja ima zakonit boravak u Federaciji, a nema otvoren račun za obavljanje platnog prometa - na njegov zahtjev omogućiti otvaranje i korištenje računa s osnovnim uslugama (u dalnjem tekstu: osnovni račun).

(2) Zakonit boravak u Federaciji u vezi sa stavkom (1) ovoga članka označava boravak fizičke osobe u Federaciji sukladno propisima kojima se uređuju prebivalište i boravište građana, odnosno boravak stranaca u skladu s propisom o strancima, uključujući i stranca koji boravi u Federaciji sukladno propisima kojima se uređuju azil i izbjeglice ili na temelju međunarodnog ugovora.

(3) Osnovni račun je račun koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija u konvertibilnim markama i obuhvaća:

- 1) usluge otvaranja, vođenja i zatvaranja tog računa;
- 2) usluge koje omogućuju uplatu gotovog novca na račun za plaćanje;
- 3) usluge koje omogućuju isplatu gotovog novca s računa na šalterima ili na bankomatima i drugim sličnim uređajima;
- 4) usluge prijenosa novčanih sredstava s računa na drugi račun, i to:
 - direktnim zaduženjem,
 - korištenjem platne kartice, uključujući plaćanja putem interneta,
 - odobrenja, uključujući trajni nalog, na terminalima i na šalterima i putem sustava internetskog bankarstva.

(4) Ovlaštena organizacija ne smije fizičkoj osobi iz stavka (1) ovoga članka nuditi usluge iz stavka (3) ovoga članka u okviru osnovnog računa u opsegu koji je manji od onog u kojem ih inače nudi u okviru računa za obavljanje platnog prometa koji nije osnovni račun.

(5) Ovlaštena organizacija je dužna na zahtjev fizičke osobe iz stavka (1) ovoga članka otvoriti osnovni račun, ili taj zahtjev odbiti, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(6) U vezi sa stavkom (5) ovoga članka, ovlaštena organizacija je dužna prethodno provjeriti ima li fizička osoba otvoren račun kod druge ovlaštene organizacije ili, ako ne izvrši ovu provjeru, pribaviti izjavu u pismenoj formi o tome da li kod druge ovlaštene organizacije ima otvoren račun koji mu omogućava korištenje usluga iz stavka (3) ovoga članka.

(7) Ovlaštena organizacija će odbiti zahtjev za otvaranje osnovnog računa ako fizička osoba kod druge ovlaštene organizacije već ima otvoren račun za obavljanje platnog prometa koji mu omogućava korištenje usluga iz stavka (3) ovoga članka, osim u slučaju da je dao izjavu u pismenoj formi i dostavio obavijest druge ovlaštene organizacije da će isti račun biti ugašen nakon otvaranja osnovnog računa.

(8) Ovlaštena organizacija dužna je odbiti zahtjev fizičke osobe za otvaranje osnovnog računa ako bi otvaranje tog računa dovelo do povrede propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti.

(9) U slučaju odbijanja iz stavka (8) ovoga članka ovlaštena organizacija dužna je obavijestiti nadležno tijelo i provesti druge postupke sukladno propisima kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

(10) Ako ovlaštena organizacija odbije zahtjev fizičke osobe za otvaranje osnovnog računa zbog razloga navedenih u st. (7) ili (8) ovoga članka, dužna je bez odgađanja, pisanim putem, obavijestiti fizičku osobi o toj odluci i razlogu odbijanja, osim ako bi otkrivanje razloga bilo protivno ciljevima nacionalne sigurnosti, javnom interesu ili propisima kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Za takvu obavijest ovlaštena organizacija ne smije fizičkoj osobi naplatiti naknadu.

(11) Ovlaštena organizacija je dužna, u slučaju odbijanja zahtjeva za otvaranje osnovnog računa fizičkoj osobi, u obavijesti iz stavka (10) ovoga članka posebno naznačiti uputu o pravu na prigovor i mogućnost izvansudskog rješavanja spora u vezi s otvaranjem osnovnog računa, a sukladno propisu kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

(12) Ovlaštene organizacije su dužne međusobno surađivati u postupku provjere iz stavka (6) ovoga članka. Podaci koje ovlaštene organizacije prikupljaju i razmjenjuju u postupku te provjere mogu se pribavljati ako je osoba na koju se ovi podaci odnose prethodno dala pismeni pristanak za korištenje istih u navedenu svrhu, a sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

Članak 8c.

(1) Ovlaštene organizacije pružaju usluge vezane za osnovni račun iz članka 8b. stavka (3) ovoga Zakona besplatno ili uz razumnu naknadu.

(2) Kod utvrđivanja razumne naknade ovlaštena organizacija uzima u obzir prosječnu mjesecnu neto plaću u Federaciji za prethodnu godinu i prosječnu naknadu koju ovlaštena organizacija naplaćuje fizičkim osobama za tu uslugu u vezi s računom za obavljanje platnog prometa".

Članak 4.

U članku 9. stavak (1) iza broja "(3)" dodaju se riječi: "i Registar iz članka 8a. stavak (2)".

Članak 5.

Iza članka 9. dodaje se novi članak 9a. koji glasi:

"Članak 9a.

(1) Podaci iz Registra nisu javno dostupni i na njih se primjenjuju propisi kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita osobnih podataka.

(2) FIA može, na temelju podnesenog zahtjeva u pisanoj formi ili elektronskom obliku, podatke iz Registra dostaviti, odnosno omogućiti pristup tim podacima:

- a) ako je osoba na koju se ovi podaci odnose prethodno dala pismeni pristanak;
- b) na temelju odluke ili zahtjeva nadležnog suda;
- c) ako, radi obavljanja nadzora nad ovlaštenom organizacijom u skladu sa zakonom, to zahtjeva Agencija;
- d) za potrebe ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, organa nadležnog za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije i organa nadležnog za sprječavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, sukladno propisima;
- e) za potrebe Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine i drugog kontrolnog organa, sukladno propisima kojima se uređuju poslovi iz njihove nadležnosti;
- f) za potrebe odvjetnika radi poduzimanja pravnih radnji u cilju pružanja pravne pomoći zastupanja fizičkih i pravnih osoba u ostvarivanju njihovih potraživanja, uz priloženu punomoć stranke;

g) u vezi s postupkom izvršenja ili osiguranja na imovini imatelja računa, na temelju zahtjeva suda, drugog nadležnog organa ili ovlaštene osobe koja, sukladno posebnom zakonu, ima pravni interes za prinudno ostvarenje potraživanja u tom postupku.

(3) Zahtjev za dobivanje podataka iz stavka (2) ovoga članka treba sadržavati, pored podataka utvrđenih propisom kojim se uređuje upravni postupak, podatke o pravnoj osnovi i svrsi korištenja osobnih podataka, kao i druge podatke koje propiše FIA.

(4) Subjekti iz stavka (2) ovoga članka podatke iz Registra mogu koristiti radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene nadležnosti, isključivo u svrhu za koju su prikupljeni i ne mogu ih dalje priopćavati ili dostavljati trećim osobama, niti tim osobama omogućiti pristup ovim podacima, osim u slučajevima utvrđenim ovim Zakonom.

(5) Stavak (4) ovoga članka primjenjuje se i na osobe koje su zaposlene ili angažirane odnosno koje su bile zaposlene ili angažirane kod subjekata iz stavka (2) ovoga članka, a kojima su podaci učinjeni dostupnim, kao i druge osobe kojima su zbog prirode njihovog posla ti podaci učinjeni dostupnim.

(6) FIA je odgovorna za dostavljanje podataka subjektima iz stavka (2) ovoga članka u skladu s ovim Zakonom i propisom kojim se uređuje upravni postupak.

(7) FIA će propisati formu i sadržaj obrasca u vezi sa stavkom (2) točka a) ovoga članka."

Članak 6.

Iza članka 12. dodaju se novi čl. 12a. i 12b. koji glase:

"Članak 12a.

(1) Ovlaštene organizacije dužne su dostavljati u Registar, za svaki račun fizičke osobe koji je otvoren sukladno propisima o unutarnjem platnom prometu, sljedeće podatke:

a) ime i prezime fizičke osobe, s tim da se za fizičku osobu – nerezidenta dostavljaju i podaci o državljanstvu;

b) jedinstveni matični broj fizičke osobe, odnosno drugu identifikacijsku oznaku za fizičku osobu – nerezidenta (broj identifikacijskog dokumenta: putovnice ili druge odgovarajuće osobne isprave);

c) mjesto i adresu prebivališta, mjesto i adresu boravišta, ako posjeduje, a za fizičku osobu – nerezidenta adresu prebivališta u domicilnoj zemlji;

e) broj potvrde banke o identitetu fizičke osobe – nerezidenta kojoj se otvara račun na temelju sudskog rješenja, odnosno osobe koja je određena za staratelja (na temelju rješenja o starateljstvu);

f) broj računa fizičke osobe;

g) vrstu računa (tekući i depozitni);

h) datum otvaranja računa fizičke osobe;

i) datum zatvaranja računa fizičke osobe;

j) datum promjene osobnih podataka u vezi s računom;

k) podatke iz toč. a) do j) ovoga stavka o osobama koje su ovlaštene da raspolažu sredstvima na računu fizičke osobe;

l) oznaku "R" ili "N" ovisno od tome je li račun rezidenta ili nerezidenta;

m) status računa (aktivan, blokirana, ugašen);

n) datum promjene statusa iz točke m) ovoga stavka;

o) naziv banke u kojoj je otvoren račun, općina i grad.

(2) Registar računa fizičkih osoba ne sadrži podatke o stanju i promjenama na računima iz članka 8a. stavka (1) ovoga Zakona.

(3) Ovlaštene organizacije dužne su kontinuirano, odmah po otvaranju, promjeni podataka o računu i zatvaranju računa fizičkih osoba dostavljati elektronskim putem podatke iz stavka (1) ovoga članka u FIA-u.

(4) Ovlaštene organizacije odgovorne su za točnost i ažurno dostavljanje podataka u Registar.

(5) Ovlaštene organizacije dužne su, kod prikupljanja i obrade podataka o fizičkim osobama iz stavka (1) ovoga članka, postupati sukladno propisima kojima se uređuje poslovna tajna i zaštita osobnih podataka.

(6) FIA propisuje, uz prethodnu suglasnost Ministra, način vođenja Registra, te način dostavljanja i korištenja podataka iz ovoga Registra.

Članak 12b.

(1) FIA je dužna:

- a) odmah, nakon prijema obavijesti od ovlaštenih organizacija o promjenama podataka iz članka 12a. stavka (1) ovoga Zakona, ažurirati podatke u Registru, te osigurati istovjetnost podataka u Registru s podacima dostavljenim od ovlaštenih organizacija;
- b) postupati sukladno propisima koji uređuju poslovnu tajnu i zaštitu osobnih podataka kod prikupljanja, obrade i davanja podataka iz Registra, te osigurati sigurnost i povjerljivost podataka i poduzeti sve tehničke i organizacijske mjere u cilju zaštite i tajnosti podataka;
- c) voditi posebnu evidenciju o podacima i svrsi za koju su podaci iz Registra dani subjektima iz članka 9a. stavka (2) ovoga Zakona;
- d) čuvati podatke na način i u rokovima utvrđenim propisima kojima se uređuje arhivska djelatnost i drugim propisima;
- e) poduzeti mjere protiv neovlaštenog pristupa podacima iz Registra i drugih oblika nezakonite obrade, mijenjanja, uništavanja ili prijenosa podataka, kao i mjere protiv zloupotrebe ovih podataka.

(2) Zaposleni u FIA-i koji obrađuju podatke iz Registra dužni su čuvati tajnost podataka, pridržavati se utvrđenog načina zaštite podataka i obradivati podatke pod uvjetima koje odredi FIA.

(3) Osobe iz stavka (2) ovoga članka dužne su čuvati tajnost podataka i nakon prestanka radnog odnosa."

Članak 7.

U članku 38. stavak (1) dodaju se nove toč. a) do c) koje glase:

- "a) kao pružatelj platnih usluga naplati naknade suprotno članku 4a. stavak (2) ovoga Zakona
- b) naplati ili ponudi međubankarsku naknadu suprotno članku 4a. stavak (3) ovoga Zakona
- c) u poslovnim jedinicama i na svojoj internetskoj stranici ne objavi cjenik po kojem naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga i ne dostavi elektronskim putem Agenciji u roku od tri radna dana od dana utvrđivanja tarife, te ne osigura poveznici na svojoj internetskoj stranici s internetskom stranicom Agencije sukladno članku 4a. stavak (6) ovoga Zakona,".

Dosadašnje toč. a) do e) postaju toč. d) do h).

Dosadašnja točka d) koja postaje točka g) mijenja se i glasi:

"g) ne dostavi podatke u Jedinstveni registar, odnosno u Registar, u skladu s čl.12. i 12a. ovoga Zakona,".

Iza dosadašnje točke e) koja postaje točka h) dodaje se nova točka i) koja glasi:

"i) pri prikupljanju i obradi podataka o fizičkim osobama ne postupa u skladu s člankom 12a. stavak (5) ovoga Zakona,".

Dosadašnje toč. f) do p) postaju toč. j) do u).

U dosadašnjoj točki p) koja je postala u) iza riječi: "st. (1)" zarez i broj "(4)" brišu se.

Iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj banka ako:

- a) na zahtjev fizičke osobe iz članka 8b. stavka (1) ovoga Zakona ne omogući otvaranje i korištenje osnovnog računa i/ili ne postupi sukladno članku 8b. st. (5) do (11) ovoga Zakona;
- b) međusobno ne surađuje u postupku provjere da li fizička osoba ima otvoreni račun kod druge banke sukladno članku 8b. stavak (6) ovoga Zakona;

c) naknade u vezi s osnovnim računom naplaćuje više nego što je propisano ili ne pruža usluge besplatno sukladno članku 8c. ovoga Zakona i u skladu s propisom o zaštiti korisnika finansijskih usluga.".

Dosadašnji st. (2) do (8) postaju st. (3) do (9).

U dosadašnjem stavku (3) koji je postao stavak (4), u točki e) broj "(3)" zamjenjuju se brojem "(4)".

U dosadašnjem stavku (5) koji je postao stavak (6), u točki f) riječi: "st. (2) i (3)" zamjenjuju se riječima: "st. (2) do (4)".

U dosadašnjem stavku (7) koji je postao stavak (8), u točki b) riječi: "člankom 33. stavak (2)" zamjenjuju se riječima: "člankom 8. stavak (5)".

Članak 8.

Iza članka 38. dodaju se čl. 38a. i 38b. koji glase:

"Članak 38a.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj FIA ako:

a) ne uspostavi i ne vodi Registar u skladu s člankom 9. stavak (1) ovoga Zakona,

b) postupa i dostavlja podatke iz Registra suprotno članku 9a. st. (1) i (2) ovoga Zakona,

c) ne postupa u skladu s člankom 12b. stavak (1) ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u FIA-i novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM.

(3) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM, kaznit će se zaposleni u FIA ako ne postupi u skladu s člankom 12b. st. (2) i (3) ovoga Zakona.

Članak 38b.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se subjekt iz članka 9a. stavka (2) ovoga Zakona, ako podatke dobivene iz Registra koristi suprotno članku 9a. stavak (4) ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, kao i osoba iz članka 9a. stavka (5) ovoga Zakona novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM."

Članak 9.

Iza članka 41. dodaje se novi članak 41a. koji glasi:

"Članak 41a.

(1) Agencija će donijeti propis iz članka 4a. stavka (9) ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) FIA će donijeti propis iz članka 12a. stavka (6) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ovlaštene organizacije dužne su FIA-i dostaviti podatke o računima fizičkih osoba, otvorenim prije stupanja na snagu ovoga Zakona, najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja propisa iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Agencija će na svojoj internetskoj stranici početi s objavljivanjem usporednog prikaza naknada iz članka 4a. stavka (7) ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona".

Članak 10.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a odredba članka 4a. stavka (3) ovoga Zakona počet će se primjenjivati šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.